

De Verklaring van Wenen

De criminalisering van illegale druggebruikers voedt de hiv-epidemie en heeft overwegend negatieve gezondheidsschade en sociale problemen tot gevolg gehad. Een volledige heroriëntering van het beleid is noodzakelijk.

In antwoord op de sociale problematiek en gezondheidsschade van illegale drugs, is een groot, internationaal anti-drugs regime ontwikkeld binnen de Verenigde Naties. Tientallen jaren onderzoek bieden een uitgebreid beeld op de gevolgen die de wereldwijde "War on Drugs" heeft gehad. En terwijl duizenden mensen zich verzamelen in Wenen om aan de XVIIIe Internationale AIDS Conferentie deel te nemen, dringt de internationale wetenschappelijke gemeenschap aan op erkenning van de beperkingen en de nadelen van het drugsverbod. Daarnaast pleiten ze voor hervorming van het drugbeleid om zodoende de hindernissen tot effectieve HIV-preventie, -behandeling en zorg weg te kunnen nemen.

Het is inmiddels onomstotelijk bewezen dat handhavingsinspanningen de beschikbaarheid van illegale drugs, in gemeenschappen waar er vraag naar is, niet heeft weten te verminderen. In de laatste decennia hebben zowel nationale als internationale drugmonitors aangetoond dat er sprake is van een algehele daling in prijzen en toenemende zuiverheid van drugs, ondanks enorme investeringen in handhaving op het gebied van drugs.

Bovendien is er geen bewijs dat het verhogen van de handhavingsinspanningen prevalentie van drugsgebruik op enigerlei mate heeft weten terug te brengen. Ook laten de gegevens duidelijk zien dat er meer landen bijkomen waarin mensen drugs injecteren, en dat vrouwen en kinderen in toenemende mate besmet raken. Los van de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara, is intraveneus drugsgebruik de oorzaak voor ongeveer een op de drie nieuwe gevallen van HIV. In sommige gebieden waar HIV zich het snelst verspreidt, zoals Oost-Europa en Centraal-Azië, kan HIV-prevalentie oplopen tot wel 70% onder injecterende drugsgebruikers. In sommige gebieden valt zelfs meer dan 80% van alle HIV-gevallen in deze categorie.

Gegeven dit overweldigende bewijs - dat drugshandhaving haar gestelde doelstellingen niet heeft weten te bereiken, is het belangrijk dat de schadelijke gevolgen van diezelfde handhaving worden onderkend en aangepakt. Deze gevolgen omvatten, maar zijn niet beperkt tot de volgende:

- * De HIV-epidemie die enerzijds wordt veroorzaakt door de criminalisering van mensen die illegale drugs gebruiken en anderzijds door het verbieden van de verstrekking van steriele naalden en opiaat substitutie behandeling .

- * HIV-uitbraken onder gevangenen en geïnstitutionaliseerde drugsgebruikers als gevolg van beleid en wetgeving die gericht zijn op bestraffing en een gebrek aan HIV-preventie diensten in deze instellingen.

- * Het ondermijnen van de openbare gezondheidszorg, wanneer rechtshandhaving drugsgebruikers de toegang tot preventie- en zorginstellingen ontzegt, waardoor ze terechtkomen in omgevingen waar het risico op de overdracht van besmettelijke ziekten (zoals HIV, hepatitis C & B en tuberculose) - en andere gevaren - groter is.

- * Een crisis in het strafrechtelijk systeem, als gevolg van het recordaantal opsluitingen in een aantal landen. Dit heeft het sociale functioneren van hele gemeenschappen negatief beïnvloed. Terwijl raciale verschillen bij opsluiting wegens drugsdelicten overduidelijk zijn, in landen over de hele wereld, is de impact vooral groot in de VS, waar ongeveer een op de

negen Afrikaans-Amerikaanse mannen, in de leeftijdsgroep van 20 tot 34 jaar, ooit gevangen heeft gezeten, voornamelijk als gevolg van de drugswetgeving .

- * Stigmatisering van mensen die illegale drugs gebruiken, wat enerzijds de (politieke) populariteit van het criminaliseren van drugsgebruikers versterkt en anderzijds HIV-preventie en gezondheidsbevordering ondermijnt.

- * Ernstige mensenrechtenschendingen, waaronder marteling, dwangarbeid, onmenselijke en vernederende behandeling, en het executeren van drugscriminelen in een aantal landen.

- * Een enorme illegale markt met een geschatte jaarlijkse waarde van 320 miljard dollar. Deze winst blijft geheel buiten het bereik van de overheid. Deze winsten voeden misdaad, geweld en corruptie in talloze stedelijke gemeenschappen en hebben hele landen als Colombia, Mexico en Afghanistan gedestabiliseerd.

- * Miljarden dollars aan belastinggeld worden verspild aan een "War on Drugs" die haar gestelde doelen niet verwezenlijkt en, in plaats daarvan, direct of indirect bijdraagt aan de hierboven genoemde schade.

Helaas worden de bewijzen, waaruit blijkt dat de doelen van drugsprohibitie mislukt zijn, evenals de ernstige negatieve gevolgen van dit beleid, vaak ontkend door hen die belang hebben in het handhaven van de status quo. Dit heeft tot verwarring geleid bij het grote publiek en heeft ontelbare levens gekost. Regeringen en internationale organisaties hebben zowel ethische als wettelijke verplichtingen om op deze crisis te reageren en moeten streven naar alternatieve strategieën - die gebaseerd zijn op wetenschappelijk bewijs - die tevens de schadelijke effecten van drugs effectief kunnen verminderen, zonder dat ze zelf negatieve gevolgen veroorzaken. Wij, ondergetekenden, roepen regeringen en internationale organisaties, waaronder de Verenigde Naties, op om:

- * Een transparante evaluatie van de effectiviteit van het huidige drugsbeleid uit te voeren.

- * Een *evidence-based* volksgezondheidsbeleid te implementeren, dat gericht is op het verminderen van schade als gevolg van drugsgebruik, op individueel en maatschappelijk niveau.

- * Drugsgebruikers te decriminaliseren, het verbeteren van instellingen waar drugsverslaving wordt behandeld en het afschaffen van ineffectieve en gedwongen drugsbehandelingscentra die de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens schenden.

- * Ondubbelzinnig het uitgebreide pakket van HIV interventies te onderschrijven en te financieren - zoals nader is omschreven in de WHO, UNAIDS en het UNODC Target Setting Guide.

- * De leden van de betreffende gemeenschap betrekken bij de ontwikkeling van, het toezicht op en de uitvoering van die diensten en dat beleid waar zij mee te maken hebben.

Voorts doen wij tevens beroep doen op VN-secretaris-generaal Ban Ki-moon, en vragen hem dringend maatregelen te nemen en ervoor te zorgen dat de Verenigde Naties - en het International Narcotics Control Board - met één stem spreekt, ten einde de decriminalisering van drugsgebruikers te ondersteunen en een *evidence-based* aanpak van drugsbeleid in te stellen.

Het baseren van drugsbeleid op wetenschappelijk onderzoek zal drugsgebruik - en de problemen die voortvloeien uit injecterend drugsgebruik - niet wegnemen. Echter, heroriëntering van het drugsbeleid, in de richting van een *evidence-based* benadering, die voldoen aan mensenrechten en deze respecteren en beschermen, hebben de potentie om de schade die voortvloeit uit het huidige beleid te verminderen. Ook zou zulk beleid in staat zijn om de ruime financiële middelen te gebruiken daar waar ze het meest nodig zijn, zodat ze

gebruikt kunnen worden voor het uitvoeren en evalueren van *evidence-based* preventie, regelgeving, behandeling en harm reduction interventies.